

Inleiding

Wij - jonge ambtenaren – zien dat deze hervorming van het pensioenstelsel is bedoeld om het pensioen simpeler, inzichtelijker en begrijpelijker te maken. Ook zien wij dat dit stelsel problemen uit het huidige systeem probeert aan te pakken. Daarmee denken we vooral aan het afschaffen van de doorsneesystematiek en van de toegezegde pensioenuitkering, om zo te werken aan een eerlijker en toekomstbestendiger pensioenstelsel.

Echter zijn wij van mening dat het wetsvoorstel dat nu voorligt een aantal voor ons cruciale punten, te weten duurzaamheid en inspraak, niet goed adresseert. Ook met dit nieuwe stelsel behouden pensioenfondsen de vrijheid om niet-duurzame investeringen te doen. Denk hierbij aan investeren in fossiele bedrijven die zelf nog nieuwe kolencentrales bouwen en nieuwe olie- en gasvelden aanboren met enorme CO₂ uitstoot als gevolg. Of het investeren in bedrijven die middels slechte arbeidsomstandigheden mensenrechten schenden. Bovendien zien wij dat er met deze wet onvoldoende kaders worden gesteld om bewust, en met inspraak van de werknemer, te investeren. Naar onze mening leeft er onvoldoende dat het geld waarmee pensioenfondsen beleggen, het geld is van werkend en gepensioneerd Nederland. Tenslotte vinden wij dat de wet die nu wordt geconsulteerd geen -of voornamelijk kwalitatieve- regels geeft. Het zijn slechts indicatoren waarvoor nog veel moet worden uitgezocht voordat er daadwerkelijk sprake is van implementatie.

Specifiek bedoelen we:

1. Invaren (zie bijvoorbeeld pagina 8, 1.3, de volgende zin: Het pensioenstelsel moet ... leeftijdsgroepen te verdelen.)

Wij willen de wetgever verzoeken om in te varen volgens de regels die in de huidige pensioenafspraken zijn afgesproken (de zogeheten standaard methode). Wij vragen ons namelijk af waar de verantwoordelijkheid van het transitieplan wordt gelegd en of de belangen van jonge deelnemers voldoende meegewogen worden. En nog sterker vragen wij ons af welke punten allemaal worden meegewogen in een eventuele andere verdeelsleutel. Subsidiair, indien de wetgever sociale partners toestaat in te varen via de zogeheten Value Based methode, willen we de wetgever vragen om met een set van punten te komen die niet meegewogen mogen worden, zoals de rente. Een dergelijke regel is naar onze mening noodzakelijk om de verdeelsleutel eerlijk te laten zijn voor en niet ten koste te laten gaan van alle werkenden jonger dan 50 jaar. Bovendien zou rente niet mee moeten wegen omdat rente helemaal niet in onze huidige pensioenafpraak staat. Dat was ten slotte de taak van de pensioenfondsen; risico afdekken. Dat dit in het verleden niet of onvoldoende gebeurt is mag geen reden zijn om de kosten nu af te wentelen om jongere generaties.

2. Transparantie in beleggen (zie bijvoorbeeld pagina 10, 2.1, de volgende zin: De wijze waarop ... daarin kunnen herkennen.)

Wij willen de wetgever verzoeken om in de wetgeving een verplichting op te nemen dat pensioenfondsen transparant zijn over waar zij in investeren. Wij vinden het namelijk vreemd dat pensioenfondsen nog steeds de vrijheid hebben om te investeren waarin zij willen zonder hier transparant over te zijn, terwijl het geld van pensioendeelnemers betreft. Om het pensioenstelsel daadwerkelijk inzichtelijk te maken en als pensioendeelnemer mee te kunnen kijken in de keuzes die pensioenfondsen maken met ons pensioengeld zien wij graag dat er in deze wet een verplichting tot openbaarheid komt van alle beleggingsproducten van pensioenfondsen, uitsluitingen, uitgebrachte stemmen en resultaten van engagement over beleggingen.

3. Risicohouding (zie bijvoorbeeld pagina 22, kopje 3.2.2, 4. Toetsen risicohouding)

Wij willen de wetgever verzoeken om typen risico's die worden getoetst vooraf te bepalen, denk hierbij aan klimaat- en systeemrisico's. In het Memorie van toelichting merken wij dat hier puur over financiële winst en verlies in de risicohouding wordt gesproken. Wij zien graag terug in het

wetsvoorstel dat hierin ook klimaatrisico's worden meegenomen in de vorm van een verplicht ESG-beleid met uitgewerkte klimaatrisico's aangezien deze klimaatrisico's naast het bijdragen aan de klimaatcrisis, ook kunnen bijdragen aan een verlies van pensioengeld in oude vervuilde industrieën. Hetzelfde geldt voor systeemrisico's, wij zijn van mening dat deze ook vooraf bepaald moeten worden zodat een probleem bij één schakel in de link niet leidt tot een complete crisis.

4. Medezeggenschap / verantwoordingsorgaan (zie bijvoorbeeld pagina 95, kopje 6.2.7, de volgende zin: Er geldt al ... de website plaatsen.)

Wij willen de wetgever verzoeken om het verantwoordingsorgaan makkelijker toegankelijk te maken voor iedere belanghebbende (jong en oud). Wij vinden het opmerkelijk dat verantwoordingsorganen voornamelijk bestaan uit vertegenwoordigingen namens vakbonden, die ook al een deel van de bestuurders leveren. Vakbonden representeren bovendien een steeds kleiner deel van werkend Nederland, en dus zou het wettelijk verplicht moeten zijn dat ook anderen hier zitting in kunnen nemen. We zien graag terug in dit wetsvoorstel dat pensioendeelnemers zich gemakkelijk(er) zelf verkiesbaar kunnen stellen voor een verantwoordingsorgaan zonder gelinkt te moeten zijn aan een vakbond. Tegelijkertijd merken wij op dat er sprake is van een vergrijzing in de Verantwoordingsorganen van pensioenfondsen. Wij zien graag dat pensioenfondsen zich actiever inspannen om jongere vertegenwoordigers in het verantwoordingsorgaan te betrekken en zien graag in dit wetsvoorstel een verplichting dat er voor minimaal 25 procent jongeren (onder de 35 jaar) in een verantwoordingsorgaan moet plaatsnemen.

Omdat wij als jonge ambtenaren nog tientallen jaren pensioengeld zullen opbouwen vinden wij het belangrijk dat ons pensioengeld wordt ingezet voor een eerlijke en gezonde wereld waarin wij meedenken over de keuzes van de beleggingen van ons geld.

Ingediend op 9 februari 2021 door een groep bezorgde jonge ambtenaren

Eline Aardse (28 jaar), Tessa Beckman (28 jaar), Laurie Kos (29 jaar), Huig Markus (31 jaar), Huug Meijer (31 jaar) en Sander Meppelink (33 jaar)